

Nr 149.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1934 kl. 12.30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under »Utgifter för kapitalökning» gjorda framställning angående anslag för utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m.

(3:e och 4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 3 januari 1934 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t (punkt 7, sid. 5—12, av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning, bil. 3.» fogade statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att till utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m. för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

År 1929 framlade byggnadsstyrelsen och styrelsen för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona gemensamt en plan för ett rationellt ordnande av förläggningsförhållandena vid tvångsarbetsanstalten i Landskrona samt för utförande av övriga önskvärda ändringsarbeten därstädes. Planen innehöll tre olika huvudförslag, betecknade alternativ I, II och III. För genomförande i huvudsak av det med alternativ III betecknade förslaget hava 1930, 1931 och 1933 års riksdagar anvisat tillhoppa 215,000 kronor. Beträffande den närmare innebörden av planen torde få hänvisas till propositionen nr 211 till 1930 års riksdag.

För fullföljande i viss mån av nämnda plan, om ock med betydande jämkningar, har *anstaltsstyrelsen* i skrivelse den 29 augusti 1933 hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett anslag å 251,000 kronor, avsett för reparation och ombyggnad av byggnaden nr 8, för ombyggnad av byggnaden nr 9, för reparation och ombyggnad av byggnaden nr 13, för utvidgning av värme-central vid anstalten, för anordnande av källare till byggnaden nr 5, för ombyggnad av huvudbyggnaden å den till anstalten hörande egendomen Hildero samt för ritningar, kontroll, arbetsledning, administration och oförutsedda utgifter.

Över anstaltsstyrelsens framställning hava utlåtanden avgivits dels den 28 september 1933 av *byggnadsstyrelsen*, efter hörande av *riksantikvarien*, dels ock den 21 oktober 1933 av *socialstyrelsen*, som emellertid yttrat sig närmare allenast om förslaget till ombyggnad av huvudbyggnaden å Hildero.

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 6 saml. Nr 149—150.

1141 34 1

Rörande de olika arbetena m. m. har redogörelse lämnats å sid. 5—10 i statsrådsprotokollet, vartill utskottet tillåter sig hänvisa.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att *byggnadsstyrelsen* för ifrågasvarande arbeten tillstyrkt i följande förteckning angivna belopp.

Ändamål	Belopp.
Reparation och ombyggnad av byggnaden nr 8	15,910
Total ombyggnad av byggnaden nr 9	54,110
Reparation och ombyggnad av byggnaden nr 13	62,650
Utvidgning av värmecentral	10,450
Källare till byggnaden nr 5	1,350
Ombyggnad av huvudbyggnaden å Hildero	78,850
	<hr/>
	Summa kronor 223,320

Å angivna slutsumma beräknar byggnadsstyrelsen för ritningar, kontroll m. m. ett tillägg av 26,680 kronor eller omkring 12 procent av slutsumman. Styrelsen har med anledning härav hemställt, att ett anslag av 250,000 kronor måtte för berörda ändamål anvisas för nästa budgetår.

Styrelsen framhåller till sist, att de nu föreslagna arbetena, därest de komma till utförande, böra med hänsyn till deras ganska betydande omfattning och i flera hänseenden speciella natur handhas av styrelsen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Vad till en början angår byggnaderna nr 8, 9 och 13 synes mig den bristfälliga beskaffenheten av de däri inrymda personalbostäderna starkt motivera, att åtgärder vidtagas till undanröjande av rådande brister. Det förslag, anstaltsstyrelsen i sådant hänseende framlagt, torde i huvudsak kunna följas. Jag får därför tillstyrka, att medel nu anvisas för ombyggnad av byggnaderna nr 8 och 13 i enlighet med sagda förslag, dock med uteslutande av de ifrågasatta grundförstärkningsarbetena, vilka byggnadsstyrelsen icke funnit erforderliga. Beträffande byggnaden nr 9 får jag med hänsyn till den i ämnet förebragta utredningen förorda, att nybyggnad sker i enlighet med det av anstaltsstyrelsen framlagda, mera omfattande förslaget.

Även förslagen om utvidgning av värmecentralen och om anordnande av källare för byggnaden nr 5 anser jag mig böra biträda, därvid jag emellertid i fråga om sättet för värmecentralens anordnande ansluter mig till vad byggnadsstyrelsen i ämnet förordat.

Av riksantikvariens uttalande önskemål i fråga om den nya byggnaden nr 9 ävensom rörande anordnandet av källare till byggnaden nr 5 lära böra beaktas.

Vidkommande härefter förslaget till ombyggnad av huvudbyggnaden vid Hildero vill jag framhålla, att starka skäl synas mig tala för vidtagande av sådana åtgärder, att nämnda byggnad åter skall kunna tagas i bruk för det ändamål, vartill densamma ända till utgången av år 1931 varit använd. Särskilt är att märka vikten för anstalten att äga tillgång till en förläggning, där de nykomna kunna emottagas och bliva föremål för en individuell behandling under fria och hemliknande förhållanden, en behandling som ej i samma utsträckning kan åvägabringas å huvudavdelningen. Omnämnas må också, att tendensen beträffande antalet å anstalten intagna sedan någon tid är i stigande. Den 31 december 1933 utgjorde detta antal 106. Då det provisoriska nedläggandet av förläggningen å Hildero bland annat föranleddes

av det bristfälliga skick, vari byggnaden befann sig, torde förläggningen icke böra återupptagas, förrän en grundlig ombyggnad av huvudbyggnaden kommit till stånd. I likhet med anstaltsstyrelsen är jag därför av den åsikten, att en dylik ombyggnad nu bör företagas. Det av anstaltsstyrelsen i sådant hänseende framlagda, av byggnadsstyrelsen utan erinran lämnade förslaget, enligt vilket särskilt behovet av ett större antal sovrum, avsedda för en person, skulle tillgodoses, anser jag mig kunna biträda.

Vad kostnaderna för de föreslagna byggnadsarbetena beträffar, kan jag ansluta mig till byggnadsstyrelsens beräkningar i ämnet. Då arbetena torde i sin helhet böra verkställas under budgetåret 1934/1935, lärer därför anslagsbehovet för nämnda budgetår få beräknas till 250,000 kronor. Detta belopp torde böra uppföras bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Fonden för förlag till statsverket».

Arbetena torde lämpligen böra utföras genom byggnadsstyrelsens försorg, dock att nämnda ämbetsverk har att i erforderlig mån samråda med anstaltsstyrelsen.

Vid utförandet av arbetena torde det böra stå byggnadsstyrelsen fritt att, om någon besparing kan vinnas å de för det ena arbetet beräknade medlen, taga denna besparing i anspråk för det andra arbetet.»

Enligt den år 1929 av byggnadsstyrelsen och styrelsen för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona framlagda planen för ett rationellt ordnande av förläggingsförhållandena vid nämnda anstalt beräknades kostnaderna för reparation och ombyggnad av byggnaden nr 8, för ombyggnad av byggnaden nr 9 samt reparation och ombyggnad av byggnaden nr 13 till respektive 12,300 kronor, 23,600 kronor och 26,000 kronor. De nu beräknade kostnaderna för ifrågakvarande ändamål uppgå till respektive 15,910 kronor, 54,110 kronor och 62,650 kronor. Den sålunda — särskilt i avseende å byggnaderna nr 9 och 13 — konstaterade skillnaden i de beräknade byggnadskostnaderna har utskottet icke kunnat undgå att finna anmärkningsvärd. Utskottet, som emellertid förutsätter, att största möjliga sparsamhet iakttages vid byggnadsarbetenas genomförande, har dock med hänsyn till byggnadernas bristfälliga skick och de förbättringar i byggnadshänseende, Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär vid jämförelse med den förstnämnda planen, icke velat motsätta sig förslaget i denna del.

Utskottet.

De beräknade kostnaderna för utvidgning av värmecentralen och för anordnande av en källare till byggnaden nr 5 har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad däremot beträffar Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ombyggnad av huvudbyggnaden å Hildero, har utskottet funnit sig icke kunna biträda förslaget härutinnan. Kostnaderna för denna ombyggnad hava syntts utskottet alltför höga. För övrigt anser utskottet, att frågan om användningen av Hildero såsom hem för internerade av den art, varom fråga är, bör göras till föremål för förnyad omprövning.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits torde den av Kungl. Maj:t äskade anslagssumman — kostnader för kontroll, ritningar m. m. däri inberäknade — kunna begränsas till 160,000 kronor.

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att de av utskottet till

utförande förordade ombyggnadsarbetena böra utföras genom byggnadsstyrelsens försorg, och i övrigt icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må till utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m. för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av ifrågavarande anslag kommer utskottet framdeles att yttra sig.

Stockholm den 1 juni 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hamrin, Bergqvist, Nilsson* i Malmö, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson, Bøgge, Asplund, Waller, Petrén, Nylander, Jonsson* i Lycksele och *Tham*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson, Strindlund, Persson* i Fritorp, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson, Andersson* i Höör, *Persson* i Falla, *Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol och *Skoglund*.
